

INFOBULLETIN

NADAČNÍHO FONDU
OBĚTEM HOLOCAUSTU

4/2009

Milé čtenářky, milí čtenáři,

s koncem roku Vám přinášíme poslední letošní bulletin, ve kterém se více věnujeme podpořených projektům, které byly realizovány v tomto roce. Dočtete se o odhalení několika pamětních desek obětem šoa, o aktivitách o. s. Respekt a tolerance v úsovské a loštické synagoze a o náhrobku Aharona Kohna. Dále Vám přinášíme aktuální informace o tzv. Ghetto Rente.

Správní rada Nadačního fondu obětem holocaustu rozdělila 19. listopadu 2009 celkem 15 milionů Kč pro realizaci projektů v roce 2010 v programech Péče, Připomínka, Obnova a Budoucnost. Kompletní seznam podpořených projektů naleznete uvnitř čísla. Realizátorům přejeme mnoho úspěchů!

Na konci listopadu jsme ve spolupráci se Sdružením pro úštěckou synagogu a hřbitov uspořádali benefiční koncert v Baráčnické Rychtě. Již čtvrtá benefice fondu, na které tentokrát vystoupily klezmerová kapela Trombenik a romská Terne Čhave, přinesla pro programy NFOH částku 41 444 Kč. Děkujeme všem účastníkům, kteří se zasloužili o výbornou atmosféru, hlavnímu partnerovi Sdružení pro úštěckou synagogu a hřbitov za spolupráci, dále dárcům, kteří přispěli do tomboly či k organizaci koncertu, o. s. Respekt a tolerance, společností Mamacoffee, Českému vinařství Chrámece, s. r. o., Židovské obci v Praze, Židovskému muzeu v Praze, panu Robinu Böhnischovi, Báře Bednářové, Matějovi Šamanovi a Danu Jarkulischovi.

Závěrem mi dovoluji Vám popřát veselé svátky a dobrý nadcházející občanský rok!

Marta Malá

ředitelka, tel.: 224 261 615, e-mail: mala@fondholocaust.cz

PÉČEPROGRAM PODPORY PROJEKTŮ SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ PÉČE
SE ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM K POTŘEBÁM TĚCH, KTERÍ PŘEŽILI HOLOCAUST**PŘIPOMÍNKA**PROGRAM PODPORY PROJEKTŮ SLOUŽÍCÍCH K DŮSTOJNĚ
PŘIPOMÍNCE OBĚTÍ HOLOCAUSTU A VZDĚLÁVÁNÍ O HOLOCAUSTU**BUDOUCNOST**PROGRAM PODPORY VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT
V OBLASTI JUDAISMU A ROZVOJ ŽIDOVSKÝCH KOMUNIT**OBNOVA**PROGRAM PODPORY PROJEKTŮ REKONSTRUKCE, OBNOVY A ZACHOVÁNÍ
ŽIDOVSKÝCH PAMÁTEK

VÝSLEDKY VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ 9. GRANTOVÉHO KOLA – NADAČNÍ PŘÍSPĚVKY PRO ROK 2010

Z OBSAHU BULLETINU		
Výsledky 9. grantového kola v programech Péče, Připomínka, Budoucnost a Obnova		2
Program Připomínka	Pamětní desky obětem šoa v Červ. Janovicích a ve Zbraslavicích	7
	Odhalení pamětní desky v Sedlci-Prčici	8
	Vzpomínka k 70. výročí transportu Židů do Niska nad Sanem	9
Program Obnova: Život v úsovské a loštické synagoze		10
Aktuální informace: Ghetto Rente		12
Slyšení v Senátu Parlamentu ČR		13
Kde žádat o podporu		14

Vážení a milí čtenáři,

jíž tradičně se před koncem roku rozhodovalo o udělení nadačních příspěvků pro projekty konané v roce 2010. Uzávěrka pro projekty byla 23. září 2009. Sešlo se nám celkem 94 žádostí s celkovým požadavkem 29,4 mil. Kč. Všechny projekty hodnotily grantové komise příslušných programů. Závěrečné rozhodnutí učinila ve druhé polovině listopadu správní rada NFOH. Stejně jako v předšlých letech jsme rozdělili 15 milionů korun: 6 milionů v programu Péče, 7,5 milionu v programu Obnova a 1,5 milionu v programech Připomínka a Budoucnost.

Všem úspěšným žadatelům gratulujeme a přejeme úspěšnou realizaci jejich projektů.

Příští výběrové řízení pro rok 2011 bude vyhlášeno v polovině roku 2010.

Andrea Fictumová

koordinátorka programů Péče, Připomínka
a Budoucnost
tel.: 224261573
e-mail: fictumova@fondholocaust.cz

PROGRAM BUDOUCNOST

Organizace	Název projektu	Příspěvek
Židovská obec Teplice	Společenský klub ŽO Teplice – rok 2010	30 000 Kč
Židovská obec Ostrava	Judaismus od A do Z, pokračování přednášek pro rok 2010	25 000 Kč
Městské kulturní středisko Třebíč	Třebíčský židovský festival	25 000 Kč
Muzeum Kroměřížska	Vydání sborníku příspěvků z XVI. ročníku konference Židé a Morava	20 000 Kč
Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém	Staronová šance – veřejná shromáždění proti antisemitismu	30 000 Kč
Židovská obec Děčín	Židovská obec – zdroj informací o judaismu	30 000 Kč
Společnost křesťanů a Židů	Revue Společnosti křesťanů a Židů	25 000 Kč
Židovské muzeum v Praze	Nedělní dílny	30 000 Kč
Židovská obec v Praze	Vícegenerační komunitní centrum	30 000 Kč
Garamond	Hebrejsko-český a česko-hebrejský slovník (zpracování 4000 hesel v průběhu roku 2010)	40 000 Kč
Židovská liberální unie v ČR	Zatemněná demokracie – celovečerní dokumentární film o současném neonacismu, nacionalismu a islamismu	50 000 Kč
Tereziánská iniciativa	Vydávání časopisu Tereziánská iniciativa a jeho distribuce	50 000 Kč
Živá paměť	Specifické poradenství ke Ghetto Rente a Anerkennungsleistung	50 000 Kč
Ulpan Teplice	Limud Ulpan Teplice	20 000 Kč
Česká rada dětí a mládeže	Mladí lidé z ČR, SRN a Izraele: Objevovat historii – rozumět současnosti – tvořit budoucnost	20 000 Kč
Krajská knihovna Františka Bartoše	Židovské památky ve Zlínském kraji	15 000 Kč
SION – Nová generace	Dny pro Izrael	25 000 Kč
Institut Tereziánské iniciativy	Antisemitismus jako součást české kulturní a politické tradice	250 000 Kč
Židovská občanská společnost Magen	Židovské listy	25 000 Kč
Lauderovy školy při ŽOP	Výuka hebrejštiny a židovské výchovy na 1. stupni ZŠ podle výukového programu Tal Am	31 000 Kč
Bejt Simcha	MASKIL – z pokladnice myšlenek našich moudrých	30 000 Kč
In IUSTITIA	Právem proti antisemitismu	150 000 Kč
Člověk v tísni	Přes hranice Česka a Rakouska (TransBorders Czech Republic–Austria)	40 000 Kč

PROGRAM PŘIPOMÍNKA

Organizace	Název projektu	Příspěvek
Tři brány	... s láskou 2010	15 000 Kč
Terezínská iniciativa	Vzdělávací zájezdy českých škol do Památníku Terezín	50 000 Kč
Hadasa Tábor	Publikace – pracovní název: Zapomenutý Tábor aneb historie zmizelých sousedů	15 000 Kč
Středisko společných činností AV ČR	Rosetta Loy: Moji židovští sousedé, edice Paměť	30 000 Kč
Slovo 21	Výstava Genocida Romů v době II. světové války	25 000 Kč
Historická skupina Osvětim při SOPVP	Putovní výstava Místa utrpení, smrti a hrdinství	40 000 Kč
Židovská obec Liberec	Dokumentární film Dům se zelenou střechou. Historie a obnova Židovské obce v Liberci, připomínka židovských obyvatel Liberce	40 000 Kč
Židovská obec Brno	Pamětní deska „Na památku studentů a učitelů tohoto gymnázia, zavražděných v období nacistické okupace v letech 1939–1945“, Jihlava	21 000 Kč
Židovská obec v Praze	Kalendář Židovské obce v Praze 5771	10 000 Kč
Židovské muzeum v Praze	Od té doby věřím na osud... – 3. díl výstavy Transporty protektorátních Židů do Běloruska v letech 1941–1942	40 000 Kč
Muzeum romské kultury	Vzdělávací semináře o romském holocaustu pro učitele a žáky (vč. práce s příběhem a putovní animace)	28 000 Kč
Židovská obec Olomouc	Vzdělávání o holocaustu ve školách a věznicích	30 000 Kč
K2	Ghetto jménem Baluty – DVD ROM	20 000 Kč
Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR	Pietní akt na místě bývalého romského KT Lety u Písku dne 13. 5. 2010	20 000 Kč
Elsa Brno	Mezinárodní konference Holocaust & War Crime Prosecution	25 000 Kč
Sdružení židovských vojáků a odbojářů v Praze	Výstava Židé v boji a odboji	20 000 Kč
OLAM – Společnost Judaica	Týden židovské kultury – 10. ročník	30 000 Kč

PROGRAM PÉČE		
Organizace	Název projektu	Příspěvek
Domov Sue Ryder	Domov Sue Ryder – rezidenční péče o osoby, které přežily holocaust	250 000 Kč
Betanie křesťanská pomoc	Dům důstojného stáří – domov pro seniory	350 000 Kč
Židovská obec Ostrava	Agentura domácí péče Tikvah – pečovatelská služba pro seniory se zvláštním zřetelem na přeživší holocaust	750 000 Kč
Židovská obec Teplice	Odborné sociální poradenství pro seniory, se zvláštním zřetelem k potřebám obětí přeživších holocaust	200 000 Kč
Židovská obec Brno	Důstojné stáří pro přeživší holocaust – Agentura domácí péče JAS	850 000 Kč
Židovská obec Olomouc	Projekt sociálního střediska pro členy ŽO Olomouc, kteří přežili holocaust a druhou generaci III.	250 000 Kč
Oblastní charita Hradec Králové	Úctyhodné stáří – charitní pečovatelská služba Oblastní charity Hradec Králové	80 000 Kč
Židovská obec Karlovy Vary	Poskytování sociální a zdravotní péče členům židovské obce se sníženou soběstačností se zvláštním zřetelem k osobám přeživším holocaust	150 000 Kč
Diakonie ČCE – středisko Rýmařov	Domov odpočinku ve stáří v Dolní Moravici – rezidenční péče s přihlédnutím ke specifickým potřebám osob přeživších holocaust	100 000 Kč
Sdružení osvobozených politických vězňů a pozůstalých	Informování zahraničních členů SOPVP o možnosti jednorázového odškodnění	19 000 Kč
Židovská obec Děčín	Poskytování sociálně aktivizačních služeb seniorům a zdravotně postiženým se zvláštním zřetelem k přeživším holocaust	200 000 Kč
Židovská obec Liberec	Terénní sociální péče o potřebné klienty Židovské obce Liberec 2010	172 800 Kč
Židovská obec v Praze Komplexní domácí péče Ezra	Komplexní domácí péče Ezra – sociální a zdravotní péče o seniory se zvláštním zřetelem k potřebám těch, kteří přežili holocaust	750 000 Kč
Židovská obec v Praze	Sociálně aktivizační služby pro seniory, osoby se zdravotním postižením	300 000 Kč
Židovská obec v Praze	Pečovatelská služba	250 000 Kč
Židovská obec v Praze	Domov sociální péče Hagibor	1 110 380 Kč
Arcidiecézní charita Praha	Pomoc při zajištění pečovatelské služby obětem holocaustu	40 000 Kč
Rafael institut	Podpora terapeutického centra	150 000 Kč
Federace židovských obcí v ČR	Pracovní skupina sociálních pracovníků mimopražských židovských obcí	27 820 Kč

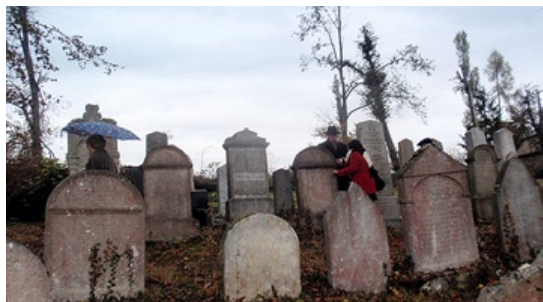
PROGRAM OBNOVA

Organizace	Název projektu	Příspěvek
Židovská obec v Praze	Znovuvztyčování a restaurování náhrobků na židovském hřbitově v Libochovicích	150 000 Kč
Židovská obec v Praze	Restaurování a vztyčování náhrobků na židovském hřbitově ve Veselici	50 000 Kč
Židovská obec v Praze	Znovuvztyčování a restaurování náhrobků na židovském hřbitově ve Spomyšli	50 000 Kč
Židovská obec Liberec	Oprava hřbitovní zdi	150 000 Kč
Židovská obec Ostrava	Rekonstrukce a oprava židovské obřadní síně v ulici Na Najmanské, Slezská Ostrava	100 000 Kč
Židovská obec Teplice	Komplexní rekonstrukce kulturní památky Židovský hřbitov Teplice (mimo objektu Chevry Kadiši)	300 000 Kč
Židovská obec Teplice	Židovský hřbitov Žatec – 2. etapa: oprava fasády a oken obřadní síně a domu správce	100 000 Kč
Židovská obec Děčín	Úprava vnitřních prostor synagogy – 1. etapa: odstranění havarijního stavu elektrorozvodů a osvětlení v administrativní části synagogy včetně vstupních prostor a sociálního zařízení	100 000 Kč
Židovská obec Děčín	Oprava židovského hřbitova v České Lípě – 1. etapa: odstranění havarijního stavu obvodové zdi	100 000 Kč
Židovská obec Brno	Obnova areálu židovského hřbitova v Ivančicích (náhrobky, 3. etapa)	200 000 Kč
Židovská obec Brno	Oprava a dokumentace náhrobků židovského hřbitova v Mikulově – 2. etapa	150 000 Kč
Židovská obec Brno	Oprava náhrobků židovského hřbitova v Boskovicích – 4. etapa	100 000 Kč
Respekt a tolerance	Synagoga Loštice, stavební úpravy – 4. etapa: úpravy čtyř přilehlých místností, opravy vnitřních omítek v modlitebním sále a ženské galerii	150 000 Kč
Federace židovských obcí v ČR	Dlouhodobý projekt postupné rekonstrukce, obnovy a zachování movitých a nemovitých židovských památek na území ČR, které jsou v majetku FŽO	5 600 000 Kč
Židovské muzeum v Praze	Dílní rekonstrukce a restaurování tumbly Š. J. L. Rapoportů na židovském hřbitově v Praze 3, Fibichově ul.	50 000 Kč
Židovská obec Karlovy Vary	Vybudování komunikace a PPV v areálu židovského hřbitova v Karlových Varech a Drahovicích	150 000 Kč

PAMĚTNÍ DESKY OBĚTEM ŠOA V ČERVENÝCH JANOVICÍCH A VE ZBRASLAVICÍCH

V rámci projektu Téměř zapomenuté tváře, který připomíná osudy židovské komunity na Kutnohorsku, byly odhaleny dvě nové pamětní desky obětem holocaustu. Slavnostních na sebe navazujících aktů se zúčastnili starostové obou obcí, předsedkyně Tereziánské iniciativy paní PhDr. Dagmar Lieblová, předseda správní rady NFOH Ing. Michal Borges a především obyvatelé těchto obcí. Dr. Lieblová, která je sama kutnohorskou rodačkou, se v Červených Janovicích s přítomnými podělila o osobní vzpomínku na své kamarádky Elenu a Doru Brodovy, se kterými trávila své poslední prázdniny právě v Červených Janovicích před transportem do Terezína. Jména obou dívek však naleznete na památníku, neboť byly zavražděny v Osvětimi.

Židovský hřbitov ve Zbraslavicích

Zbraslavický starosta Ondřej Havlovic odhaluje pamětní desku obětem šoa

MORAVEC JOS. 1864-1910
JERABEK JOS. 1871-1916
SRE JOSEF 1867-1917
MATOCHA JOS. 1865-1916
FISL OTTO 1816-1916
MALINA VINC. 1864-1916
NEMEC JAN 1859-1917
VLASAK JAN 1877-1919
ZELINKA ANT. 1811-1917
HOGMAN LAJA 1872-1916
PESOUT KAREL 1828-1916
PESOUT JOSEF 1828-1919
VLADYKA FR. 1876-1916
ANTOS JINDE
HAZANEK ULDR. 1841-1917
ANTOS CENEK 1870-1919

NA PAMĚTI OBĚTEM
U SVĚTOVÉ VÁLKY

NA PAMĚTI ŽIDŮ ZE ZBRASLAVICE - OBĚTI HOLOCAUSTU 1939-1945
הַשְׂמִימָה הַזֶּה לְיִשְׂרָאֵל מְחַיֵּי הַמֵּתִים הַזֵּה הַחַיִּים
Stavba a odhalení památníku: 22. 6. 2017 Přítomní:
Karel Lottig • 01.000 Milna Lutjandová • 01.000
Elena Lutjandová • 01.000 Paťa Lutjandová • 01.000
Emil Štáber • 01.000
Stavba a odhalení památníku: 21. 10. 2012 Přítomní:
Suzanna Pásová • 01.000 Zdeněk Šebela • 01.000
Abel Pásovský • 01.000 Havluka Štěpánka • 01.000
Stavba a odhalení památníku: 6. 8. 2012 Přítomní:
Alena Hložková • 01.000 Romka Pevnáková • 01.000
František Přeměl • 01.000

Slavnostního odhalení se mj. zúčastnil i Alexander Vondra.

Sychravé počasí ani připomínka smutných událostí našich dějin neodradila místní obyvatele a odhalení desek se v hojném počtu zúčastnili. Osud bývalých židovských sousedů jim není lhostejný. Snad se památníky stanou nejen trvalou připomínkou holocaustu, ale také mementem do budoucna.

Velké poděkování patří koordinátoru projektu panu Mgr. Marku Lauermannovi, jehož zásluhou již několik let nejen Kutná Hora ale i okolní obce připomínají oběti šoa. Moc si jeho práce vážíme a děkujeme za ni.

Marta Malá

ředitelka

tel.: 224 261 615, e-mail: mala@fondholocaust.cz

ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY V SEDLCI-PRČICI

V rámci oslav Dne vzniku samostatného Československa se 28. 10. 2009 uskutečnilo slavnostní odhalení pamětní desky na pomníku padlým v Prčici. Nadační fond obětem holocaustu tento projekt podpořil v rámci programu Připomínka, a proto jsme byli na tomto aktu čestnými hosty. Za přítomnosti zástupců města a dalších hostů byla slavnostně odhalena nová pamětní deska s doplněným seznamem obětí obou světových válek.

Po slavnostním odhalení jsme navštívili místní Informační centrum, kde byla k vidění výstava *Zašlá krása Prčice a Sedlce na starých fotografiích*, kde jsme si mohli prohlédnout dnes již historické fotografie ze života Prčic. Dalším bodem programu byl slavnostní koncert varhaní hudby v kostele sv. Vavřince v podání varhaníka Václava Vály. I přes zimu, která v kostele panovala, byl koncert krásný a závěrečné pohoštění v nedalekém hostinci nás zahřálo.

Děkujeme městu Sedlec-Prčice za velmi příjemně strávené odpoledne.

Kateřina Vintrová

finanční manažerka, tel.: 224261573,
e-mail: vintrova@fondholocaust.cz

VZPOMÍNKA K 70. VÝROČÍ TRANSPORTU ŽIDŮ DO NISKA NAD SANEM

Při příležitosti 70. výročí transportu židovských mužů z Ostravy do koncentračního tábora Nisko nad Sanem v Polsku připravila Židovská obec v Ostravě ve spolupráci s Federací židovských obcí v ČR, Českým svazem bojovníků za svobodu, Památníkem Yad Vashem a městem Ostravou řídicí program, který se skládal z Mezinárodní konference a studentského semináře na půdě Ostravské univerzity, odhalení pamětní desky před nádražím v Ostravě-Přívoze a pietního aktu u památníku v Sadu Milady Horákové v Ostravě. Nechyběl koncert židovské hudby a návštěva muzea koncentračního tábora Auschwitz-Birkenau.

V úterý 17. října 1939 byl vypraven první transport v počtu 909 mužů, kteří jeli do Niska budovat koncentrační tábor. Devět dnů poté odjel druhý

transport, tentokrát s 291 muži, ve kterém byly i osoby z Katovic a Vídně. Koncentrační tábor byl nakonec z důvodu změny politiky (soustředění Židů ve velkých ghettech) zrušen. Část vězňů byla z tábora vyhnána a utekla na sovětské území. Většina mužů, kteří se nakonec vrátili v roce 1940 z nedobudovaného tábora v Nisku, byla v roce 1942 poslána do Terezína.

Při příležitosti výročí bylo publikováno již druhé přepracované vydání knihy historika Mečislava Boráka, které zachycuje osudy Židů deportovaných z českého Ostravska a Těšínska, z polského Slezska a z rakouské Vídně do tábora v Nisku nad Sanem.

Andrea Fictumová

koordinátorka programů Péče, Připomínka a Budoucnost
tel.: 224261573, e-mail: fictumova@fondholocaust.cz

O ŽIVOT V ÚSOVSKÉ A LOŠTICKÉ SYNAGOZE SE STARÁ O. S. RESPEKT A TOLERANCE

Dokumentaci židovské historie v Lošticích, Mohelnici a Úsově se zabývá sdružení Respekt a tolerance od roku 2003. Jeho členové předávají získané poznatky veřejnosti ve formě výstav, besed, článků, a také prostřednictvím vzdělávacích programů pro mládež. Informace o židovské historii v regionu prezentují na dlouhodobé výstavě v mohelnickém muzeu, loštické synagoze a muzejní části úsovské synagogy.

Výstava studentů rýmařovské ZUŠ

Sdružení zřídilo stálou expozici v nově rekonstruované úsovské synagoze, která byla slavnostně otevřena v červnu 2008 a od té doby ji provozuje. Návštěvníci jsou vítáni, expozice však není pojata jako atrakce pro turisty, ale slouží především jako místo pro poznávání a vzdělávání. Proto tam nechybí ani studovna s knihovnou. Listovací soubory zaměřené na historické události a významné osobnosti jsou od letošního srpna k dispozici v hlavním sále i ženské galerii. V letním období jsou v prostorách synagogy pořádány koncerty a vzdělávací programy. Studenti sem přicházejí i o prázdninách. V loňském roce do Úsova zavítali na několikadenní prázdninový plenér studenti ZUŠ Olešská z Prahy 10. Letos ve zdejší synagoze i na židovském hřbitově tvořili a vystavovali

své práce studenti ZUŠ z Rýmařova. Koncem září sem na víkend zavítala skupina studentů Střední pedagogické školy z Přerova. Jejich program byl založen na pokusu sepsat a nastudovat divadelní dramaturgii některých témat místní i obecné židovské historie. Muzejní expozice v Úsově vznikla díky pochopení a finanční asistenci Olomouckého kraje a Nadace Židovské obce v Praze.

V loštické synagoze letos probíhala další etapa její rekonstrukce. V interiéru se stavební práce soustředily na zprovoznění čtyř místností přiléhajících k modlitebně. Ty budou v budoucnu sloužit jako pracovna a studovna. Nové fasády se dočkala čelní zeď, která byla téměř dvacet let ve velmi špatném

Davidova hvězda se na fasádu synagogy vrátila po sedmdesáti letech.

Na židovském hřbitově v Úsově byl nedávno znovu vztyčen náhrobek Aharona Kohna, jehož čelní strana byla po desetiletí skrytá v zemi. Náhrobek je oboustranný, jeho přední strana nese text hebrejský, zadní strana německý. Představuje jeden z mnoha příkladů, díky kterým se veškeré osobní údaje o zemřelém dozvídáme pouze z jeho náhrobu.

Jak sděluje německý nápis, Aharon Kohn se narodil 18. 5. 1766 a zemřel 26. 11. 1850. Zadní strana náhrobu obsahuje smuteční verše a tomu odpovídající motiv smutečního stromu. Hebrejský text má filozofující obsah, uvažuje o smrti jako o přirozené součásti všeho živého: „Cožpak smrt není údělem lidských synů?“. Týká se každého, otoka i krále, malého i velkého, moudrého i hlupáka.

Ústředním výtvarným prvkem náhrobu je motiv KETER KEHUNA, který je popsán zkratkou K"K. Koruna kněžství upozorňuje kolemjdoucí, že Aharon pocházel z kmene Levi, byl příslušníkem rodu kohenů a potomkem svého biblického jmenovce.

Pro InfoBulletin NFOH připravila **Iva Steinová**

stavu. V jejím štítu byla obnovena Davidova hvězda, kterou v roce 1939 osekali nacisté. Přístupová cesta k synagoze byla vydlážděna žulovými kostkami. Dláždění nyní vede až na náměstí a okolí synagogy se tak stává jedním z nejhezčích zákoutí města. Synagoga v Lošticích byla v roce 2009, tak jako v předešlých letech, přístupná veřejnosti a to i během probíhající rekonstrukce. Před zahájením oprav tam vystoupil dětský pěvecký sbor Větrník (ZŠ Loštice) a Carmini (ZŠ České Budějovice). K hostům sdružení, kteří se přišli blíže seznámit s židovskou historií Loštic a Úsova v letošním roce patřili například členové Literárního klubu z Olomouce, Muzejní společnost Litovelka, Vlastivědná společnost muzejní z Olomouce, společnost kněží Církve československé husitské, Evelyn Friedlander z Memorial Scrolls Trust v Londýně, Benjamin Richler z Národní knihovny v Jeruzalémě, George Woodman – zástupce ekumenické společnosti z Belfastu aj.

Stavební úpravy a oprava fasády v loštické synagoze jakož i programy v Úsově a Lošticích byly umožněny díky finančnímu příspěvku, který sdružení Respekt a tolerance poskytl Nadační fond obětem holocaustu. I v předchozích letech

NFOH, spolu s Česko-německým fondem budoucnosti, významnou měrou přispíval na opravu úsovské i loštické synagogy. Na rekonstrukci synagogy v Lošticích se dlouhodobě finančně podílí také Město Loštice.

Zpřístupněním úsovské a loštické synagogy byl vytvořen soubor památek, který se stává cílem narůstajícího počtu příznivců a zájemců o židovskou historii. Ti navštěvují nejen synagogy, ale i oba místní starobylé židovské hřbitovy. V loňském i letošním roce na nich akciová společnost Matana vykonala hodně práce. Desítky ležících náhrobků byly postaveny a očištěny, jiné byly odborně opraveny a zpevněny. Městské úřady se začaly starat o pravidelnou údržbu zeleně. Dříve zarostlé a neupravené hřbitovy nyní působí spořádaným a důstojným dojmem. Ještě před pěti lety byly všechny výše popsané památky zanedbané a zchátralé. To je dnes již našťást jen historie.

Pro InfoBulletin NFOH připravil **Luděk Štípl**

GHETTO RENTE – AKTUÁLNÍ INFO

Na základě nové interpretace ze strany Sociální správy v Landshutu nyní dochází ke zpracování zhruba 700 žádostí o tzv. Ghetto Rente z České republiky.

Předpoklady pro kladné vyřízení žádosti jsou: dobrovolná práce v ghettu za úplatu. Dle našich informací podstatná část českých žadatelů tento předpoklad splňuje. Dalším předpokladem je minimální doba pěti let. Aby českému žadateli vznikl nárok na německý starobní důchod ze zpětným účinkem k roku 1997, musí být celková doba pojištění 5 let. Doba pojištění se skládá ze dvou částí. Je to jednak pracovní doba, tj. dobrovolná práce v ghettu, a dále pak tzv. náhradní doba. Do náhradní doby se započítává „omezení na svobodě“, počínající povinností nosit židovskou hvězdu od 1. 9. 1941, pobyty ve sběrných táborech, koncentračních či pracovních táborech, dále doba rekonvalescence. Dle názoru úřadu v Landshutu bude náhradní doba uznána až do 31. 12. 1949. Náhradní doby však mohou být v rámci německého sociálního systému uznány od věku 14 let výše. V důsledku tohoto výkladu ročníkům 1927 a starším může být uznána náhradní doba v období 1. 9. 1941–31. 12. 1949. Naproti tomu ročníky 1935 a mladší náhradní dobu uplatnit nemohou.

Žadatelé, kteří splní minimální dobu 5 let (doba práce + náhradní doba), by měli obdržet důchod z Německa zpětně od roku 1997, pokud si podali žádosti v roce 2003. Žadatelé, kteří nespĺní dobu 5 let, mohou obdržet důchod zpětně pouze od roku 2002 (k tomuto datu začala platit česko-německá dohoda o vzájemném uznání důchodů).

Výše důchodů se bude lišit v závislosti na délce pracovní doby v ghettu a druhu práce, kterou žadatelé v ghettu vykonávali. Jednotlivé druhy práce budou hodnoceny dle platebních tabulek.

PROBLEMATIKA ANERKENNUNGSLEISTUNG

Na základě celosvětově neuspokojivé situace ohledně Ghetto Rente schválila německá strana roce 2008 tzv. Richtlinie k Anerkennungsleistung. Žadatelé, kterým byly žádosti o Ghetto Rente

definitivně zamítnuty, mohou díky tomuto nařízení obdržet jednorázovou platbu ve výši 2000 €. Jelikož byly tehdy takřka všechny české žádosti pozastaveny, podařilo se nám vyjednat výjimku, na základě které mohou čeští žadatelé obdržet dávku Anerkennungsleistung i bez definitivního odmítnutí žádosti. Dle našich dosavadních informací si žádost o Anerkennungsleistung podalo 469 obětí z ČR.

Kvůli neslučitelnosti přiznání Ghetto Rente a Anerkennungsleistung zároveň dojde k nutnosti vrátit Anerkennungsleistung v případě přiznání německého důchodu. Žadatel, který obdržel dávku Anerkennungsleistung ve výši 2000 € a nyní mu bude přiznán důchod, musí částku 2000 € vrátit. O této eventualitě byli všichni žadatelé informováni během vyplňování žádostí o dávku Anerkennungsleistung v roce 2008. Ve formuláři, které nyní úřad v Landshutu rozesílá, je nabízena možnost automatického stržení částky 2000 € z doplatku důchodu. Může nastat problém, že výše zpětně vypláceného důchodu bude nižší nežli 2000 €, a to zejména u ročníků 1935 a mladších. Tito žadatelé však mají možnost do tří měsíců od doručení důchodového výměru stáhnout žádost o Ghetto Rente. Tímto stažením žádosti zanikne možnost obdržet důchod, ale žadatel pak nebude povinen vracet dávku Anerkennungsleistung ve výši 2000 €. Takovéto stažení žádosti o důchod musí být podáno písemně. Záleží na rozhodnutí každého žadatele, pro jaký postup se v takovém případě rozhodne. Zdůrazňujeme, že povinnost vracení dávky Anerkennungsleistung se týká pouze těch žadatelů, kteří dávku ve výši 2000 € obdrželi.

PROBLEMATIKA DĚDICTVÍ

Pokud žadatel o Ghetto Rente po podání žádosti zemřel, mohou dědicové dle českého práva žádat o zpětnou úhradu důchodu do roku 1997 (v případě splnění doby 5 let), anebo roku 2002 (v případě

nesplnění). Zpětná výplata pak připadá v úvahu za období do data úmrtí původního žadatele. Dědici si musí podat žádost doloženou úmrtním listem a dědickým rozhodnutím.

Pokud žadatel zemřel a zanechal vdovu či vdovce, má vdova či vdovec nárok na zpětné úhrady do data úmrtí a nadto si může podat vdovskou žádost. Vdovám a vdovcům pak může být přiznán a vyplácen důchod za zesnulého. Žádost o vdovský/vdovecký důchod může být podána, pouze pokud se oběť dožila roku 1997.

Povinnost vracení dávky Anerkennungleistung (2000 €) se vztahuje i na vdovy/vdovce a další dědice. Dědicové mají stejnou možnost stažení žádosti v případě, že je dávka Anerkennungleistung vyšší než doplatek důchodu (viz výše).

Poradensství v otázkách Ghetto Rente poskytují Živá paměť, o. p. s., Na Poříčí 12, 110 00 Praha 1, tel.: 224 872 750; 224 872 100 (po–pá 9–12 h.), e-mail: info@zivapamet.cz.

Výtah z materiálu, který zpracoval v Praze r. 2009

JUDr. Martin Thiel

VEŘEJNÉ SLYŠENÍ V SENÁTU PČR

V posledních dnech lze zaregistrovat pozornost, kterou věnuje česká společnost nárůstu extremismu, především neonacismu v České republice. Pro členy židovské komunity je stěžejí pochopitelné, že neonacismus má stále své příznivce. Vysvětlení tohoto faktu hledá i stát a současně se snaží nalézt účinné prostředky, jak společnost před projevem neonacismu ochránit.

Proto Senát Parlamentu České republiky, jmenovitě Výbor pro vzdělání, vědu, kulturu, lidská práva a petice, uspořádal 10. listopadu 2009 veřejné slyšení na téma „Ochrana společnosti před neonacismem“ za přítomnosti první místopředsdkyně Senátu PČR paní Aleny Gajdůškové a za vydatné organizační pomoci Jaromíra Jermáře, předsedy tohoto výboru.

Smyslem veřejných slyšení je hledat řešení komplikovaných problémů společnosti. Tohoto hledání odpoví se účastní významní představitelé státu, v tomto případě např. první náměstek ministra vnitra Jiří Komorouš či hejtmanka Ústeckého kraje Jana Vaňhová. Nechyběli ani státní zástupci, Policie ČR, politologové, zástupci občanských iniciativ a v neposlední řadě členové romských sdružení a židovské komunity.

Nelze předpokládat, že veřejné slyšení na senátní půdě dokáže vyřešit mnoho let trvající problém během jediného zasedání. Může však zúčastněným pomoci, aby se lépe zorientovali v problému

a zaměřili své úsilí správným směrem. Mnozí, a zejména Policie, upozornili na to, že zákazy a represe nepostačí. Velice důležitá je prevence, a to nejen na úrovni státu, ale i krajů měst a obcí. Přispět může rovněž důkladné poučení státních úředníků. To je úkol především pro ministerstvo vnitra, které si je toho dobře vědomo. Zároveň je třeba napomáhat romským sdružením, která se snaží zabezpečit své komunitě opravdové zrovnoprávnění ve společnosti. Rozhodně je nutno změnit stávající způsob výuky, lépe řečeno „nevýuky“ tématu nacismu na základních a středních školách. Je sice obdivuhodné, že lidé, kteří přežili válečné útrapy způsobené nacismem, jsou ochotni o svých zkušenostech hovořit ve školách s mladými lidmi, to je však jen kapka v moři. Za příznačné lze považovat, že se setkání nezúčastnil žádný zástupce ministerstva školství.

Jistěže jedno slyšení svět nezmění, může být však drobným krokem správným směrem.

Michal Borges

předseda správní rady NFOH

KDE ŽÁDAT O PODPORU

Uzávěrky fondů poskytujících finanční prostředky v oblastech blízkých Nadačnímu fondu obětem holocaustu, první kvartál roku 2010.

Podrobnější informace naleznete na <http://www.granty.ecn.cz> nebo <http://www.neziskovky.cz>

Uzávěrka: 31. 1. 2010

- **Program:** Obnova nemovitých kulturních památek
- **Vyhlašovatel:** Ministerstvo kultury ČR
- **Adresa:** Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1
- **Kontakt:** Národní památkový ústav
Valdštejnské nám. 3
118 01 Praha 1
tel.: 257 010 111, fax: 257 533 527
e-mail: up@up.npu.cz

Uzávěrka: 3. 2. 2010

- **Program:** Literární překlady
- **Vyhlašovatel:** EACEA – Education, Audiovisual & Culture Executive Agency
- **Adresa:** Avenue du Bourget 1
BOUR / BOU2
BÈ-1140 Brussels
- **Kontakt:** e-mail: eacea-p5-literarytranslation@ec.europa.eu

Uzávěrka: 15. 2. 2010

- **Program:** Ochrana a zachování kulturního dědictví, obnova kulturních památek – Vysočina
- **Vyhlašovatel:** Krajský úřad kraje Vysočina
- **Adresa:** Žižkova 57
587 33 Jihlava
- **Kontakt:** tel.: 564 602 111, 564 602 100
fax: 564 602 420
email: posta@kr-vysocina.cz

Uzávěrka: 31. 3. 2010

- **Program:** Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace na léta 2007 až 2010
- **Vyhlašovatel:** Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- **Adresa:** Karmeliťská 7
118 12 Praha 1
- **Kontakt:** Národní institut dětí a mládeže, Sámova 3, 101 00 Praha 10
tel.: 246 088 222
e-mail: sekretariat@nidm.cz

Uzávěrka: průběžná

- **Program:** Aktivní využití volného času, výchova a vzdělávání
- **Vyhlašovatel:** Garris, a. s.
- **Adresa:** Bozděchova 7
150 00 Praha 5
- **Kontakt:** Mgr. Zdenka Suchardová
tel.: 225 275 215
e-mail: suchardova@garris.cz

Uzávěrka: průběžná

- **Program:** Fond pomoci
- **Vyhlašovatel:** Siemens, s. r. o.
- **Adresa:** Evropská 33a
160 00, Praha 6
- **Kontakt:** tel.: 233 033 777
e-mail: fondpomoci@rg.siemens.cz

Uzávěrka: průběžná

- **Program:** Nadační příspěvky Nadačního fondu manželů Livie a Václava Klausových
- **Vyhlašovatel:** Nadační fond manželů Livie a Václava Klausových
- **Adresa:** 119 08 Praha 1-Hrad
- **Kontakt:** tel.: 224 37 21 96
e-mail:
info@nadacnifondklausovych.cz

Uzávěrka: průběžná

- **Program:** Lety Divokých hus
- **Vyhlašovatel:** Nadace Divoké husy
- **Adresa:** Domažlická 15
130 00 Praha 3
- **Kontakt:** Martin Balcar
tel.: 222 584 342, 603 469457
e-mail: nadace@divokehusy.cz

PODPORUJTE S NÁMI!

Podporujeme péči o přeživší holocaustu, připomínku holocaustu, rekonstrukci židovských památek, vzdělávání v judaismu a rozvoj židovských komunit.

Připojte se i vy! Pomozte zmírnit křivdy minulosti a podpořte společně s námi budoucnost.

UniCredit Bank, 502-2685554004/2700
BIC: BACX CZ PP, BAN: CZ7327000005022685554004

Stávajícím dárcům a sponzorům upřímně děkujeme!

InfoBulletin vydává Nadační fond obětem holocaustu jako informační periodikum určené partnerským organizacím a žadatelům o nadační příspěvek. Adresa kanceláře: Legerova 22/1854, 120 00 Praha 2. Telefon: 224 261 615, 224 261 573. Fax: 224 262 563. E-mail: info@fondholocaust.cz • Internet: www.fondholocaust.cz
Bulletin zapsán do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR pod evid. číslem MK ČR E 16905